

Sosyal Kötücül Kişilikler: Karanlık Üçlü Social Malicious Personalities: The Dark Triad

Zeynep Set

Öz

Kişiliğin olumsuz ve günlük hayatın içinde istenmeyen şekillerde karşılaşılan karanlık tarafları narsisizm, psikopati ve Makyavelizm'den oluşan "Karanlık üçlü" terimi ile tanımlanmaktadır. Subklinik narsisizm; yüksek statü düşkünlüğü, lider olma arzusu, kendi niteliklerini abartma ve diğerlerini küçümseme gibi olumsuz özelliklerle tanımlanmaktadır. Makyavelizmde, kişinin kendi olumsuz özelliklerini gizleyerek diğer insanları manipüle etmesi ve amacına ulaşması için etik dışı davranışlar öndedir. Psikopati ise yüksek dürtüsellik ile empati yoksunluğu, duygusuz olma eğilimi, insan ilişkilerine önem vermeme ve vicdan azabı duymama gibi olumsuz subklinik bir kişilik özelliğidir. Araştırmalar, kavramsal olarak farklı fakat ampirik olarak örtüşen bu kişilik değişkenlerinin kişinin yaşamının farklı alanlarında etkisi olduğunu göstermektedir. Makalenin amacı, karanlık üçlünün etki alanlarının ele alındığı literatürü güncellemek ve değerlendirmektir. Ayrıca, karanlık üçlüyü ölçmeyi hedefleyen ve Türkiye'ye uyarlanan ölçeklerin gözden geçirilmesinin ileride yapılacak çalışmalar açısından faydalı olabileceği düşünülmüştür. Öncelikle karanlık üçlüyü oluşturan kişilik yapıları, etki alanları ve karanlık üçlü için geliştirilen psikolojik ölçme araçları üzerinde durulmuştur.

Anahtar sözcükler: Karanlık üçlü, narsisizm, Makyavelizm, psikopati

Abstract

The dark sides of personality that are encountered in negative and unwanted ways in daily life are defined by the term Dark Triad, consisting of narcissism, psychopathy and Machiavellianism. Subclinical narcissism is described as high status indulgence, desire to be a leader, exaggerating its own qualities and underestimating others. In Machiavellianism, manipulating other people by hiding one's own negative characteristic and unethical behaviors in order to achieve their aims are important. Psychopathy is a negative subclinical personality trait characterized with high impulsivity and lack of empathy, tendency to be insensitive, not paying attention to human relations and not having remorse. Research shows that these conceptually different but empirically overlapping personality variables have an impact on different areas of a person's life. The aim of the article is to update and evaluate literature discussed the Dark Triad. In addition, it was thought that reviewing the scales which are aimed to measure the dark triad and adapted to Turkish might be useful for future studies. In this review article, the personality structures that make up the dark triad, the areas of influence and psychological measurement tools developed for are emphasized.

Keywords: Dark triad, narcissism, Machiavellianism, psychopathy

¹ Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Tekirdağ

✉ Zeynep Set, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Psikoloji Bölümü, Tekirdağ, Turkey
zset@nku.edu.tr

Geliş tarihi/Received: 06.10.2019 | Kabul tarihi/Accepted: 25.11.2019 | Çevrimiçi yayın/Published online: 21.01.2020

KİŞİLİK, klinik psikoloji, kişilik psikolojisi, örgütsel psikoloji ve sosyal psikoloji gibi psikolojinin çeşitli alanlarında uzun yıllardır araştırılan en temel konulardan biridir (Burger 2006). Kişilik, bireyin biyolojik özellikleri ve çevreyle etkileşimine verdiği anlamla şekillenen ve hayat boyu devam eden bir süreçtir (Cihangiroğlu 2012). Bireyin kişilik özelliklerinin davranışlarına yansımaya şekli kişiliğin olumlu ve karanlık yönü arasındaki farklılığı göstermektedir. Genel anlamıyla kişiliğin olumlu yönü başkalarına karşı sevgi dolu ve yararlı bir yönelimi içerirken, karanlık yönü ise, yaşam doyumu ile negatif ilişkili ve sosyal açıdan rahatsız edici sonuçlar ile güçlü bir bağlantıya sahiptir.

Geleneksel olarak kişilik araştırmaları, kişiliği kategorik olarak kavramsallaştırmış, son on yılda ise bireysel farklılıkları bir süreklilik durumu olarak ele almaya başlamıştır. Patolojik ve normallik arasındaki bu süreklilikte klinik dışı uyumsuz kişilik yapılarında en çok odaklanılan konulardan biri Karanlık Üçlü'dür. Paulhus ve Williams (2002) subklinik narsisizm, Makyavelizm ve psikopati yapılarını sorumsuzluk ve uyumsuzluk boyutlarında benzer özellikler gösteren ve kişiliğin karanlık yönünü temsil eden üç yapı olarak ele almış ve karanlık üçlü (dark triad) kavramını öne sürmüştür. Karanlık üçlü'nün üç bileşeninden her biri kendine has özelliklere ve ilişkilere sahip olsa da bu sosyal açıdan rahatsız edici kişilikler arasında bir bağlantı ve ortaklık olduğunu ve birlikte çalışılması gerektiğini gösteren araştırmaların sayısı artmaktadır (Jones ve Figueredo 2013). Farklı karanlık üçlü üyelerinin hedefleri bazen benzer olabilir, böylece benzer davranışlara kişiyi yöneltebilir. Bunun sebebi, kişilerarası manipülasyonu teşvik eden ortak bir duyarsızlığı paylaşmalarıdır (Wai ve Tiliopoulos 2012, Jones ve Figueredo, 2013). Diğer durumlarda üç yapı kendine has davranışları sergiler: ego-teşvik edici davranışlar en iyi narsisizm tarafından tahmin edilir, umursamaz anti-sosyal davranışlar en iyi psikopati tarafından tahmin edilir ve stratejik yönelim ile kendini gösteren sonuçlar en iyi Makyavelizm tarafından tahmin edilir.

Karanlık üçlü için ayırt edici davranışların, 11-17 yaş arasındaki gençlerde belirgin olduğu bilinmektedir (Lau ve Marsee 2012). Vernon ve arkadaşlarının (2008a) yaptığı çalışma üç yapının da genetik özelliklere bağlı olduğunu göstermektedir. Bunun yanı sıra Makyavelizm çevresel bir bileşene de sahiptir ve bu özelliği ile bu üç yapı arasında deneysel olarak değiştirilebilmesi en muhtemel olan olarak öne çıkmaktadır (Vernon ve ark. 2008a, 2008b, Jones ve Paulhus 2011).

Bu çalışmanın amacı; sosyal kötücül kişiliklerin karakteristik özelliklerini ele almak ve bu özelliklerin bireylerin yaşamlarının farklı alanlarında nasıl etki gösterdikleri ile bu kişilik özellikleri için geliştirilen ölçüm araçlarını incelemektir. İlk olarak narsistik, Makyavelist ve psikopatik kişilik örüntüleri çerçevelenmiş daha sonra da bu üçlünün en çok üzerinde durulan etki alanlarına ve ölçüm araçlarına değinilmiştir.

Narsisizm

Narsisizm, bireyin güçlü bir beğenilme arzusuna sahip olması, başkalarına duyulan ilgide azalma, otorite kurma çabası, empati eksikliği, kıskanıldığını düşünme gibi özellikler ile ortaya çıkan bir yapıdır (Amerikan Psikiyatri Birliği 1994). Narsist bireyler niteliklerini abartabilmekte, eleştirilere kapalı bir tutum sergilemekte ve güç elde etme arzusuna sahiptirler (Raskin ve Terry 1988, Jones ve Paulhus 2014). Literatürde narsisizm, kişilik bozukluğu ve subklinik narsisizm ayrımları ile ele alınmaktadır. Subklinik narsisizm söz konusu eğilimin daha az olması ile karakterize edilmekte ve genellikle kendi kendine değerlendirme yöntemine dayanarak ölçülmektedir (Özsoy ve Ardiç 2017). Kernberg

(1975) ve Kohut'un (1977) çalışmaları, narsistik davranışların Makyavelizm ve psikopati ile benzer şekilde duyarsızlık ve manipülasyonla ilişkili olduğunu öne sürmektedir. Bunların yanında narsisizm görkemli bir kimlik ve altta yatan güvensizlik arasındaki çatışmayla karakterize edilmiştir. Bu görkem bir tehdit altındaysa, beraberinde bir saldırganlık duygusunu da teşvik eder (Bushman ve Baumeister 1998, Jones ve Paulhus 2010). Karanlık üçlüde temsil edilen bu görkemli narsisizm çeşididir. Bu özellikleri, yüksek statü, liderlik pozisyonları ya da kısa vadeli popülerlik sağlayabilse de beraberinde kırılabilirlik, uzun vadeli ilişkilerde uyumsuzluk gibi olumsuz sonuçları beraberinde getirebilmektedir (Campbell ve Foster 2002, Brunel ve ark. 2008).

Makyavelizm

Makyavelizm kavramı, yönetim ve liderliğin 'karanlık tarafında' yer almaktadır (Griffin ve ark. 2004). Christie ve Geis'in (1970) geliştirdiği bu yapı, politik ve dini aşırılık yanlısı gruplar üzerine çalışmalarıyla ortaya çıkmıştır. Bu çalışmalar genellikle kendi arzularını yerine getirmek için kendi emrindeki insanları nasıl manipüle ettiklerini içeriyordu. Bu manipulatif liderlerin özellikleri erken politika araştırmaları ve özellikle Niccolo Macchiavelli olmak üzere gücün tarihsel bakış açısında dayanıyordu (Eysenck 1954). Christie ve Geis (1970), manipülasyon yapmakta iyi olanlar için ahlaksız hareket etme, alaycı ve güvenilmez olma gibi çeşitli etkili temalar belirlemişlerdi. Makyavelistler, duygusal açıdan yoksun, kendi zayıf yönlerini gizleyen ve çevresindeki insanların güçsüzlüklerini ön plana çıkaran kişilerdir (Wai ve Tiliopoulos 2012). Kendi amaçları uğruna kendi içinde buldukları durumu manipüle ettikleri için, sosyal yaşamlarında statü elde etmek amacıyla etik olmayan davranışlar sergileyebilirler (Kanten 2015). Önemli insanların gücünden yararlanmak isterler, bu nedenle çatışmadan kaçınırlar. İnsanların güvenilmez olduğunu düşünür kimseye güvenmezler (Fehr ve ark. 1992). Makyavelistler bencillik, çıkarıcılık gibi diğer iki boyutla benzer birçok farklı özellik taşır. Ancak, kendileri konusunda gerçekçi bir bakış açısına sahiptirler, aşırı iddialarda bulunmazlar (Paulhus ve ark. 2001).

Sosyal ilişkilere bakıldığında, çevresine karşı en alaycı yaklaşıma sahip olanın Makyavelist özelliklere sahip bireyler olduğu ortaya çıkmaktadır (Rauthmann 2012). Makyavelist ve psikopatların ahlaki yönden daha zayıf olduğu da düşünülmektedir (Glenn ve ark. 2009, Arvan 2013).

Psikopati

Bu alandaki çalışmalarla paralel olarak araştırmacılar tipik olarak psikopati özellikleri yüksek olan bireylerin en az iki alt boyutunu tanımlamışlardır. Alt tiplerden biri Cleckley'nin 1976'da tanımladığı patolojik ve maladaptif (vicdansızlık, sorumsuzluk gibi) özellikler gösteren ve görünüşte uyumlu görünen ya da en azından patolojik olmayan (düşük kaygı seviyesi, kişilerarası ilişkilerde çekicilik gibi) kilit özellikleri içeren 'birincil' psikopatidir. Karpman'a (1948) göre 'ikincil' psikopati ise, yalan söyleme, kandırma, umursamama gibi benzer maladaptif özellikleri içeren benzer bir yapıdır ve bu benzerliğin yanı sıra ikincil psikopati, psikolojik karmaşa ve duygusal reaktivite semptomları göstermeye daha meyilli olarak görülmektedir.

Malterer ve arkadaşları (2008), psikopatinin duygulara dikkat vermekle negatif ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Bu kendi duygularına odaklanmadıklarını ve görmezden gelmeye eğilimli olduklarını göstermektedir. İkincil psikopati ise duygudurum onarımı ile negatif

ilişkilidir. Yani, ikincil psikopatiye sahip bireyler duygularını düzenlemede ve negative duygulanımlarını düzeltmede kendilerine daha az güvenmektedir. Araştırmacılar, bu bulguları, psikopatinin, başlangıçta Patrick ve Lang (1999) tarafından da belirtildiği gibi, duygusal bilgilere duyarsızlık yaratan temel duygusal eksikliklerden kaynaklanabileceğinin kanıtı olarak göstermişlerdir.

Psikopatinin incelendiği çoğu araştırma mahkumlar ve zihinsel engelli suçlular gibi adli gruplar üzerinedir. Bununla birlikte, psikopati özellikleri gösteren herkes gözaltında değildir ve genel popülasyondaki psikopati benzeri özellikleri inceleyen bir literatür ortaya çıkmıştır (Ross ve ark. 2004, Board ve Fritzon 2005). Bu, psikopatinin bir özellik olması durumunda suçlu olmayanlarda da açıkça görülebileceğini ve hatta bir tür sosyal avantaj sağlayabileceğini düşündürmektedir (Levenson 1992). Ayrıca araştırmalar, ikincil psikopati özelliklerine sahip bireylerin daha fazla uyuşturucu kullanımına meyilli olduğunu ve kendi kendine yıkıcı davranışlarda bulunma olasılığının daha fazla olduğu göstermektedir.

Klinik dışı olarak ele alınan psikopati; düşük seviyeli kaygı, empati yoksunluğu, dürtüsellik gibi özellikleriyle karakterize edilmektedir (Babiak 2006). Empati yoksunluğu, başkalarına karşı aldırılmaz oluşları hiçbir pişmanlığa sebep olmaz (McHoskey 1998). Cleckley (1976) ve Hare (1995) gibi bazı araştırmacılar psikopatiyi iki temel yapıyla tanımlamışlardır: duyarsızlık gibi duygu durumunda bozukluklar ve dürtüsellik gibi kendi kendini kontrol edebilmede sorunlar. Buna göre psikopatlar, duyarsızlıklarını kısa vadeli ortaya koymaktadırlar (Visser ve ark. 2010, Jones ve Paulhus 2011). Örneğin, uzun vadede daha çok getirisi olsa bile, kısa vadeli kazançlar için yalan söylerler (Jones ve Paulhus 2011). Bu hile ve manipülasyon içeren davranışları diğer heyecan arayışı, umursamazlık gibi kısa vadeli davranışlarıyla örtüşmektedir (Hare ve Neumann 2008). Psikopatiyi, Makyavelizm ve narsisizmden ayıran en temel unsur dürtüselliktir. Psikopati özellikleri gösteren bireyler dürtüsel davranıp ailelerini, arkadaşlarını görmezden gelip şöhretlerini önemsemek; Makyavelistler ilerlemeyi planlar, ittifak kurar ve şöhretlerini korumak için ellerinden geleni yaparlar (Hare ve Neumann 2008). Örtüşmeler kontrol edildiğinde, araştırmalar Makyavelistlerin dürtüsel olmaktan ziyade stratejik olduğunu göstermektedir (Jones ve Paulhus 2011).

Karanlık üçlü'nün etki alanları

Çalışma hayatı

Kişilik özellikleri, sistematik olarak bireylerin iş ortamları da dahil olmak üzere dünyalarını nasıl algıladıklarını şekillendirir. Bu sebeple Karanlık Üçlü'nün de bireylerin iş yaşamlarının algılanmasında belirli kalıplarla ilişkili olduğu düşünülebilir. Pozitif psikoloji bireylerin güçlü yanlarına ve erdemlerine vurgu yaparken, kötü niyetli denetim, çalışan hırsızlığı ve liderlikte raydan çıkma gibi iş yaşamında üretken olmayan davranışları inceleyen çalışmalar genellikle insan doğasının "karanlık tarafına" odaklanmaktadır (Buss 1993, Hogan ve Hogan 2001, Tepper 2007). Özellikle son yıllarda iş ortamında artan etik dışı davranışlarla yönetim ile ilgilenen araştırmacıların kişiliğin karanlık yönüne odaklandığı görülmektedir (Harms ve ark. 2014).

Karanlık üçlü kişiliklerinden biri veya birkaçı genellikle üretken olmayan davranış analizlerinde ortaya çıkmaktadır (Hogan 2007, Harms ve ark. 2011). Bu özellikler kişisel hedefler için uğraşmayı motive eden ancak örgütsel işleyişin dengesini baltalayan strateji-

ler olarak ele alınsa da çalışmalar bu yapıların iş hayatında bireye kazanç da sağladığı durumlar olduğunu göstermektedir.

Narsistik özellikler gösteren bireylerin, iş hayatlarında veya sosyal yaşamlarında önemli gördükleri bir pozisyona sahip olma arzusuyla dolu olmaları beklenir (Kanten 2015). Bu yüzden amaçları doğrultusunda hareket ettiklerinde, etkileyici liderler haline gelebilirler (Maccoby 2000). Burada amaç, yüksek standartlara sahip olmak değil, bu statünün kendilerine sağlayacağı şan-şöhrettir (Goleman 2006). Örneğin, Hogan ve Kaiser'in (2005) çalışmaları narsistik özellikler gösteren bireylerin daha fazla terfi aldıklarını ve etkili yönetim sergilediklerini belirtmişlerdir (Vohs 2005). Bunların yanı sıra, kendi çıkarlarını gözettikleri için iş ortamlarında negatif algılara sebep olabilir ve gerginlik yaratabilirler. Fakat bu durum verimsiz çalışanlar olduklarını göstermez. Çalıştıkları yerde hak ettiklerini aldıklarını düşünmezlerse bu memnuniyetsiz olmalarına sebep olabilir. Ancak, kendi çalışmalarından genellikle memnundurlar ve kendilerini onaylama düzeyleri yüksektir. Bu durum, diğerlerinin kabulünü de daha yüksek görme eğilimine sebep olmaktadır (Campbell 2011). Özsoy ve Ardıç'ın (2017) çalışmalarında, karanlık üçlü bileşenlerinden herhangi birine sahip olan bireylerin daha düşük iş tatminine sahip olduklarını, ancak bu durumun narsisizm için en az düzeyde olduğunu bulmuşlardır.

Makyevelistler, sosyal durumları iyi gözeterek etraflarındakilerin tutum ve davranışlarını kendi lehine manipüle ederler (Hurley 2005). Bu beceri, bireyin güçlü sosyal ağlar kurmasını, iş arkadaşlarının güvenini ve saygısını kazanmasını ve böylece iş performansını arttırmasını sağlayabilir (Kessler 2010). Fakat sosyal ilişkilerdeki bu sürekli manipülasyon, ilişkilerde karşılıklı kuralını yıkarak kişinin devamlı kendine fayda sağlamasıyla risklere yol açar. Manipüle etme isteği, her zaman manipüle etme yeteneği ile birlikte yer almaz (Austin 2007). Bu nedenle bir birey manipülasyona başvuruyorsa, ancak bunu yürütebilecek bir kapasiteye sahip değilse, süpervizörleri veya çalışanlar bunun farkına varacak ve bu durum organizasyona bağları güçlendirmek yerine zayıflatacaktır (Molm 2010).

Makyevelizm ve narsisizmde olduğu gibi, psikopatik özellikler gösteren bireyler, özellikle çalışmaları rasyonel, duygusal olmayan bir davranış tarzı ve hedefe odaklanmayı gerektiriyorsa kurumsal hayatlarında gelişirler. Kendi çıkarları zaman zaman kurumun çıkarları ile uyusabilir (Yang ve Raine 2008, DePaulo 2010). Fakat bu gibi durumlar istisna gibi gözükmemektedir. Çünkü bireyin eylemleri, karşılıklı güven, işbirliği gibi temel sosyal ilkelerle çatışmaktadır. Bu nedenle, çalışmalar performanslarının düşük olacağı yönündedir. Psikopati aynı zamanda sorumluluk ve titizlikle ters ilişkilidir ve bu durum çoğunlukla başarısızlığa sebep olmaktadır (Hare ve Neumann 2009).

Romantik ilişki seçimleri

İnsanların kişilikleri, içinde buldukları ortamları yaratmalarına ya da "seçmelerine" izin verir. Bireyler ortam seçimini aktif olarak eş seçimi yoluyla yapılandırabilir; eş seçimi, önemli bir karar alanıdır (Buss 1984). Karanlık Üçlü özelliklerine sahip olanlar, sömürücü, kısa vadeli ilişkileri tercih etmeye daha yatkındırlar. Her üç kişilik yapısı da uyumsuzluk ile ilişkilidir. Bu özellikleri ile uzun vadeli ilişkilerde çatışma ve evlilikten memnuniyetsizlikte artışa sebep olabildiği görülmektedir (Bradlee ve Emmons 1992, Botwin ve ark. 1997). Fakat araştırmalar romantik ilişkilerde karanlık üçlü ile ilişkilendirilen uyumsuzluk durumunun erkekler için daha avantajlı ve geçerli olduğunu göstermektedir (Foster ve ark. 2006, Jonason ve ark. 2010). Karanlık üçlü çalışmalarından elde edilen en

tutarlı sonuç, farklı ölçüm araçlarından bağımsız olarak erkekler tarafından alınan yüksek puanlardır (Paulhus ve Williams 2002). Kadınlar, biyolojik kısıtlamalar doğrultusunda, oluşabilecek cinsel fırsatlara karşı daha korumacı ve daha az açık olma eğilimindedirler (Trivers ve Campbell 1972).

Jonason ve arkadaşlarının (2009) çalışması, üç yapıdan her birinin kısa süreli eşleşmeye daha yatkın olacağını öngörmüşlerdir, fakat sonuçlar sadece psikopati özellikleri gösteren bireylerin dürtüsel bir ilişki sergilediğini göstermektedir (Jones ve Paulhus 2011). Jonason ve Kavanagh 'ın (2010) eş seçimi üzerine yaptıkları detaylı araştırmalarında manipulatif bir ilişkiyle psikopatinin, aşka takılı bir ilişkinin ise Makyevizm ile ilişkisini bulmuşlardır. Ayrıca özverili tarzın Makyevizm ile pozitif ancak psikopati ile negatif bir ilişkisi vardı. Bu durumda ilişkilerde en çok esnekliğin sağlanabildiği, ilişkiyi koruyan ve stratejik tarzın Makyevizm olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Açıkça görülmektedir ki bu üç kişilik yapısı hem yüksek düzeyde kişisel ilgi hem de düşük empatik nitelikler ile ilişkilidir. Bu nedenle karanlık üçlü özelliklerine sahip bireyler, sürekli karşılıklı içeren uzun vadeli ilişkileri sürdürmek için uygun değildir veya uzun vadeli ilişkilerle ilgilenmezler (Bradlee ve Emmons 1992, Campbell ve Foster 2002). Aynı zamanda bu özellikler karşı taraf tarafından algılandığında, sadece kendi çıkarlarını düşünen bireyler istenmeyen olarak görülür. Bu yüzden ancak kısa süreli ilişkilerin içinde bulunabilirler.

Dürtüselik ve riskli davranışlar

Karanlık üçlü kişilik özellikleri arttıkça heyecan arama ve dürtüsellik arttığı bilinmektedir. Bu durumun riskli davranışlar üzerinde etkisi olduğu düşünülmektedir (Crysel, Crosier ve Webster 2013). Narsisizmde dürtüsel davranışlar sosyal ilişkilerde atılganlık olarak kendini gösterebilmekte ve kişinin işlevselliğini arttırabilmektedir. Sosyal durumlarda istekli olmak ve kısa süreli sosyal ilişkiler ön planda olduğunda narsist kişilik özelliğine sahip bireylere avantaj sağlamaktadır (Vazire ve Funder 2006). Çoğu sosyal etkileşimleri otomatikleştirdiğinden, topluma katılımda narsistler büyüdü bir ilk izlenim yaratır (Paulhus 1998). Fakat, işlevsel dürtüsellik bile zaman içinde sosyal ilişkilerde olumsuzluklara yol açmaktadır (Vazire ve Funder 2006). Aynı zamanda, narsisizm düzeyi yüksek bireylerin kontrol yanılmasına sahip olabileceği düşünülmektedir (Jones 2013). Bu kişiler karar vermelerinde önyargılı olma eğilimindedirler ve riskli davranışlara yol açabilecek potansiyel risklerin olasılığını küçümseyebilirler (Lakey ve ark. 2008). Bu durumun aksine, psikopati kişilik özelliğine sahip bireylerde, öz denetim davranışlarının düştüğü bulgulanmıştır. Psikopatisi yüksek bireyler antisosyal dürtüleri engelleme yeteneğine sahip değildirler (Foster ve Trimm 2008). Klinik düzeyde ele alındığında, dürtüsellik cezai davranışları teşvik eder (Hare 1995). Subklinik düzeyde bile psikopati özelliklerine sahip olmak kişinin kendisine zarar vericidir (Paulhus ve Williams 2002). Psikopati seviyesi yüksek olan bireyler dürtülerini düzenleyememekte ve asgari kazançları için gereksiz riskler alabilmektedirler (Jones 2013). Narsisizm ve psikopatinin aksine, Makyevizm, dürtüsellik ile sadece riskin olmadığı veya çok düşük olduğu durumlarda problem davranışlarla ilişkili bulunmuştur (Jones ve Paulhus 2011). Benzer şekilde, Satıcı ve arkadaşlarının (2019) çalışması, motor dürtüsellik narsisizm ve psikopatiyi anlamlı olarak yordadığını bulurken, Makyevizmle benzer bir ilişki bulamamışlardır. Kendine zarar verme ve riskli davranışlar değerlendirildiğinde, karanlık üçlü özelliklerine sahip olan bireylerin, olmayanlara kıyasla daha yatkın olduğunu belirtmişlerdir. Bağlanma türleri, ölümlülük

manipülasyonu ve karanlık üçlünün riskli davranışlar üzerindeki etkisinin araştırıldığı bir başka çalışmada ise, karanlık üçlü özellikleri ile, genel risk alma davranışları arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulgulanmıştır (Bayramoğlu 2019).

Flexon ve arkadaşlarının (2016) problem davranışları araştırdıkları çalışmalarında karanlık üçlü kişilik yapılarına sahip bireylerin zarar verici davranışlarda bulunma olasılıklarının daha yüksek olduğunu bulunmuştur. Aynı zamanda bireylerin zorbalığa maruz kalma puanlarının da daha yüksek olduğu görülmüştür. Araştırmacılar bu bulguyu, karanlık üçlü özelliklerine sahip bireylerin göstermiş oldukları problem davranışların bir sonucu olarak artış göstermesi şeklinde yorumlamışlardır.

Sosyo-duygusal gelişim

Çalışmalarda karanlık üçlünün birlikte ele alındığı bir diğer değişkenin ise sosyo-duygusal gelişim olduğu görülmektedir. Karanlık üçlüyü oluşturan yapıların içinde, Makyevizm ve psikopatinin duygusal gelişimle negatif bir ilişki içinde olduğu bulgulanmıştır (Austin ve ark. 2014; Zhang ve ark. 2015). Duygusal gelişimin alt boyutlarının incelendiği bir çalışmada ise, Makyevizm ve psikopatinin global empati ile negatif yönde ilişkili olduğu bulunmuştur (Ali ve Chamorro-Premuzic 2010). Bu bulgular ile paralel olarak psikopati ve Makyevizm aleksitimi ile pozitif ilişkilidir (Jonason ve Krause 2013). Narsisizm için bazı çalışmalar duygusal gelişim ile pozitif ilişki bulurken (Nagler ve ark. 2014; Zhang ve ark. 2015), diğer çalışmalarda çelişkili sonuçlar mevcuttur (Vonk ve ark. 2013). Bu durumun sebebinin narsisizmin alt boyutlarından olan büyükenmeci narsisizmin duygusal gelişimle pozitif ilişkili olması ve diğer alt boyutların negatif ilişkili olması düşünülmektedir (Vonk ve ark 2013).

Karanlık üçlü özelliklerine sahip bireylerin, duygusal boşluklara sahip olduğu bilinmektedir (Jonason ve Krause 2013). Diğer çalışmalarda karanlık üçlüyü oluşturan üç yapının da duygusal empatide bozulmalarla ilişkili olduğu, fakat bilişsel empati ile ilişkili olmadığı görülmüştür (Wai ve Tiliopoluos 2012). Spesifik özellikler dikkate alındığında, önceki araştırmalar psikopati özellikleri daha yüksek olan bireylerin kendi duygularına daha az dikkat ettiğini göstermektedir. Aynı zamanda bu bireyler kendi duygusal durumlarına daha az dikkat etmekte ve olumsuz duygularla daha zor başa çıkmaktadır. Makyevistlerin ise daha düşük duygusal gelişime sahip oldukları ve daha düşük empati seviyelerine sahip oldukları bulunmuştur (Ali ve ark. 2009). Psikopati ve narsisizm ile uyumlu olarak, narsisizm üzerine daha yüksek puanlar, empatik kaygı ile ilişkilendirilmiştir (Wai ve Tiliopoluos 2012). Bununla birlikte narsisizm, mutluluk, atılgnalık, iyimserlik gibi duygusal gelişimin farklı bileşenleri ile pozitif ilişkilidir (Farwell ve ark. 1998).

Duygusal manipülasyon, her üç karanlık üçlü bileşeni ile ilişkilendirilmiştir. Bu durum diğerlerinin manipülasyonunun karanlık kişiliklerin temel özelliklerinden biri olması ile açıklanmıştır (Paulhus ve Williams 2002). Duygusal manipülasyon ayrıca sosyo-duygusal gelişim ile de ilişkilidir. Kendi duygularını düzenlemek, diğerlerini manipüle etmede yardımcı olmaktadır (Austin ve ark. 2007). Nagler ve arkadaşlarının (2014) çalışması, narsisizmin sosyo-duygusal gelişimin neredeyse her yönüyle ilişki olduğunu göstermektedir. Sosyo-duygusal ifade ve sosyo-duygusal kontrol ile olan pozitif ilişki narsistlerin diğerleri ile etkileşime göre davranarak kendi görkemlerini korumaya çalışmaları olarak açıklanmıştır. Makyevizm duygusal kontrol alt boyutu dışında sosyo-duygusal gelişim ile negatif bir ilişki göstermiştir.

Ölçüm araçları

Karanlık üçlünün ele alındığı çalışmalarda genellikle her bir kişilik özelliğinin ayrı ayrı kullanıldığı ölçümlerden yararlanılmaktadır. Üç kişilik yapısını birden ölçmek için iki farklı ölçek kullanılmaktadır. Ölçeklerden ilki Jonason ve Webster (2010) tarafından geliştirilen, her bir kişilik yapısı için 4 soru içeren, “Dirty Dozen” olarak isimlendirilen ölçektir. Soru sayısının azlığından ötürü çeşitli araştırmacılar tarafından eleştirilmektedir (Lee ve ark. 2013). Ölçeğin Türkçe’ye uyarlaması çalışmaları ilk olarak 430 üniversite öğrencisi ile Eraslan-Çapan ve arkadaşları (2015) tarafından gerçekleştirilmiştir. Çalışmada 9’lu Likert tipi ölçek kullanılmıştır. Yapı geçerliliği sonuçlarına göre ölçeğin üç alt boyutunun olduğu doğrulanmıştır. İç tutarlılık katsayıları, narsisizm alt boyutu için 0,87, Makyevelizm alt boyutu için 0,79 ve psikopati alt boyutu için 0,71 olarak bulgulanmıştır. Ölçeğin Türkçeye uyarlanması için yapılan bir başka çalışma ise Özsoy ve arkadaşları (2017) tarafından 368 üniversite öğrencisi ile yapılmıştır. Çalışmada 5’li Likert tipi ölçek kullanılmış, 3 faktörlü yapısı doğrulanmıştır. İç tutarlık katsayıları 0,67-0,83 aralığında bulunmuştur.

Ölçeğin örgütsel psikoloji araştırmalarında geçerliliği ve güvenilirliğini değerlendirmek için Yaşlıoğlu ve Atılgan (2018) işletmelerde yönetici pozisyonunda olan çalışanlarla iki farklı örneklem kullanarak bir çalışma gerçekleştirmiştir. İlk örneklem için ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0,88’dir. Alt boyutlar için ise 0,77-0,85 arasında değişmektedir. İkinci örneklem için ise, ölçeğin güvenilirlik katsayısı 0,88 olarak hesaplanmıştır. Alt boyutlar için ise değerler 0,78-0,84 aralığındadır. Analizler sonucu ölçeğin üç faktörlü yapısı doğrulanmıştır.

Türkiye’de yapılan Türkçe’ye uyarlama ve geçerlilik güvenilirlik çalışmaları değerlendirildiğinde, Karanlık Üçlü (Dirty Dozen) ölçeğinin üniversite öğrencilerinin örneklem olarak kullanıldığı çalışmalarda ve örgütsel alanda yapılacak çalışmalarda kullanılmak için geçerli ve güvenli bir araç olarak kullanılabilirliği söylenebilir.

Türkçe çalışmalarda kullanılan bir diğer ölçek ise Jones ve Paulhus’un (2014) geliştirdiği “Dark Triad Inventory (SD3)”dir. Ölçeğin Türkçe’ye uyarlama çalışmaları Ağralı-Ermiş ve arkadaşları (2018) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek 27 maddeden oluşmakta ve 5’li Likert tipindedir. Çalışmada ölçeğin üç faktörlü yapısı doğrulanmıştır. Alt boyutlar için iç tutarlılık katsayısı narsisizm için 0,93, Makyevelizm için 0,93 ve psikopati için 0,91 olarak hesaplanmıştır. Karanlık Üçlü ölçeği de Türk örnekleminde geçerli bir ölçek olarak kullanılmaktadır.

Sonuç

Gözden geçirilen çalışmalara bakıldığında son on yılda karanlık üçlü kavramının literatürde artan bir araştırma alanının olduğu söylenebilir. Bu konuda yapılan çalışmalar narsisizm, Makyevelizm ve psikopatinin ortak özelliklere sahip olabildiği gibi farklı davranışlara sebep olabileceğini de göstermektedir. Bu alanda karanlık üçlünün ele alındığı çalışmalarda en çok araştırılan konunun çalışma hayatındaki etkisi olduğu görülmektedir. Ayrıca, romantik ilişkiler, dürtüsellik ve riskli davranışlar, sosyo-duygusal gelişim en sık araştırılan diğer konular arasındadır.

Türk örnekleminde kullanılmak üzere Türkçe’ye çevirisi yapılmış geçerli ve güvenli ölçekler bulunmaktadır. Güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları üniversite örnekleminde ve işletme alanında çalışan yönetici örneklemlerinde değerlendirilmiştir. Karanlık üçlünün

ele alındığı çalışmalar bakıldığında genellikle karanlık üçlüyü oluşturan narsisizm, Makyevelizm ve psikopatinin alt boyutlarının değerlendirmeye alınmadığı görülmektedir. İleride yapılacak çalışmaların alt boyutları da ele almalarının faydalı olabileceği düşünülmektedir. Çalışmalar karanlık üçlü yapılarını genellikle öz-bildirim ölçekleri ile değerlendirmişlerdir. Karanlık üçlü özelliklerinin kendilerini algılama şekli ve duygusal gelişimdeki etkileri göz önünde bulundurulduğunda çalışmalarda birden fazla değerlendirmenin içerilmesi önemli olabilir.

Kaynaklar

- Ali F, Amorim IS, Chamorro-Premuzic T (2009) Empathy deficits and trait emotional intelligence in psychopathy and Machiavellianism. *Pers Individ Dif*, 47:758-762.
- Ali F, Chamorro-Premuzic T (2010) Investigating theory of mind deficits in nonclinical psychopathy and Machiavellianism. *Pers Individ Dif*, 49:169-74.
- Amerikan Psikiyatri Birliği (1994) DSM-IV.- Tanı Ölçütleri Başvuru Kitabı (Çev: E. Köroğlu). Ankara, Hekimler Yayın Birliği.
- Arvan M (2013) A lot more bad news for conservatives, and a little bit of bad news for liberals? Moral judgments and the dark triad personality traits: A follow-up study. *Neuroethics*, 6:51-64.
- Austin EJ, Farrelly D, Black C, Moore H (2007) Emotional intelligence, Machiavellianism and emotional manipulation: Does EI have a dark side?. *Pers Individ Dif*, 43:179-189.
- Austin EJ, Saklofske DH, Smith M, Tohver G (2014). Associations of the managing the emotions of others (MEOS) scale with personality, the Dark Triad and trait EI. *Pers Individ Dif*, 65:8-13.
- Babiak P, Hare RD (2006) *Snakes in Suits: When Psychopaths Go to Work*. New York, NY, HarperCollins.
- Back MD, Schmukle SC, Egloff B (2010) Why are narcissists so charming at first sight? Decoding the narcissism–popularity link at zero acquaintance. *J Pers Soc Psychol*, 98:132-145.
- Bayramoğlu E (2019) Ölümlülük manipülasyonunun, bağlanma türlerinin ve karanlık üçlü kişilik özelliklerinin risk alma davranışına etkisi (Uzmanlık Tezi). İstanbul, Maltepe Üniversitesi.
- Board BJ, Fritzon K (2005) Disordered personalities at work. *Psychol Crime Law*, 11:17-32.
- Botwin MD, Buss DM, Shackelford TK (1997) Personality and mate preferences: Five factors in mate selection and marital satisfaction. *J Pers*, 65:107-136.
- Bradlee PM, Emmons RA (1992) Locating narcissism within the interpersonal circumplex and the five-factor model. *Pers Individ Dif*, 13:821-830.
- Brunell AB, Gentry WA, Campbell WK, Hoffman BJ, Kuhnert KW, DeMarree KG (2008) Leader emergence: The case of the narcissistic leader. *Pers Soc Psychol Bull*, 34:1663-1676.
- Burger JM (2006) *Personality* (Çeviri İD Erguvan Sarıoğlu). İstanbul, Kaknüs Yayınları.
- Bushman BJ, Baumeister RF (1998) Threatened egotism, narcissism, self-esteem, and direct and displaced aggression: Does self-love or self-hate lead to violence?. *J Pers Soc Psychol*, 75:219-229.
- Buss D (1993) Ways to curtail employee theft. *Nations Bus*, 81:36-37.
- Buss DM (1984) Marital assortment for personality dispositions: Assessment with three different data sources. *Behav Genet*, 14:111-123.
- Buss DM (1991) Evolutionary personality psychology. *Annu Rev Clin Psychol*, 42:459-491.
- Campbell WK, Foster CA (2002) Narcissism and commitment in romantic relationships: An investment model analysis. *Pers Soc Psychol Bull*, 28: 484-495.
- Campbell WK, Hoffman BJ, Campbell SM, Marchisio G (2011) Narcissism in organizational contexts. *Human Resource Management Review*, 21:268-284.
- Christie R, Geis F (1970) Scale construction. *Studies in Machiavellianism*, 34(4):10-34.
- Cihangiroğlu N (2012) Is there any relationship between narcissistic personality and organizational commitment?. *Türk Silahlı Kuvvetleri Koruyucu Hekim Bul*, 11:119-126.
- Cleckley H (1976) *The Mask of Sanity* 5th ed. St. Louis, MO, Mosby.

- Crysel LC, Crosier BS, Webster GD (2013) The Dark Triad and risk behavior. *Pers Individ Dif*, 54:35-40.
- Deluga RJ (1997) Relationship among American presidential charismatic leadership, narcissism, and rated performance. *Leadersh Q*, 8:49-65.
- DePaulo, B (2010) *The Psychology of Dexter*. Dallas, TX, Ben Bella Books.
- Eraslan-Çapan B, Satıcı SA, Yılmaz MF, Kayış AR (2015). Karanlık Üçlü Ölçeği: Türkçeye uyarlama çalışması, 13. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi, 7-10.
- Ermış SA, Şahin MY, Demirus B (2018) The adaptation of short dark triad (SD3) Inventory to the Turkish sample: The study of reliability and validity. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 5:138-156.
- Eysenck HJ (1954) The science of personality: Nomothetic. *Psychol Rev*, 61:339-342.
- Farwell L, Wohlwend Lloyd R (1998). Narcissistic processes: Optimistic expectations, favorable self evaluations, and self-enhancing attributions. *J Pers*, 66:65-83.
- Fehr B, Samsom D, Paulhus DL (1992) The construct of Machiavellianism: Twenty years later. In *Advances in Personality Assessment* (Eds CD Spielberger, JN Butcher):77-116. Hillsdale, NJ, Lawrence Erlbaum Associates.
- Flexon JL, Meldrum RC, Young JT, Lehmann PS (2016) Low self-control and the Dark Triad: Disentangling the predictive power of personality traits on young adult substance use, offending and victimization. *J Crim Justice*, 46:159-169.
- Foster JD, Shriria I, Campbell WK (2006) Theoretical models of narcissism, sexuality, and relationship commitment. *J Soc Pers Relat*, 23:367-386.
- Foster JD, Trimm IV RF (2008) On being eager and uninhibited: Narcissism and approach-avoidance motivation. *Pers Soc Psychol Bull*, 34:1004-1017.
- Glenn AL, Iyer R, Graham J, Koleva S, Haidt J (2009) Are all types of morality compromised in psychopathy?. *J Pers Disord*, 23:384-398.
- Goleman D (2006) *Sosyal Zekâ: İnsan İlişkilerinin Yeni Bilimi*. İstanbul, Varlık Yayınları.
- Griffin RW, O'Leary-Kelly A, Pritchard RD (2004) *The Dark Side of Organizational Behavior*. San Francisco, CA, Jossey-Bass.
- Hare RD (1995) *Psychopathy: Theory, research and implications for society: An introduction*. *Issues in Criminological & Legal Psychology*, 24:4-5.
- Hare RD, Neumann CS (2008) Psychopathy as a clinical and empirical construct. *Annu Rev Clin Psychol*, 4:217-246.
- Hare RD, Neumann CS (2009) Psychopathy: Assessment and forensic implications. *Can J Psychiatry*, 54:791-802.
- Harms PD, Spain SM, Hannah ST (2011) Leader development and the dark side of personality. *Leadersh Q*, 22:495-509.
- Harms PD, Spain SM, Wood D (2014) Mapping personality in dark places. *Ind Organ Psychol*, 7:114-117.
- Hogan R (2007) *Personality and the Fate of Organizations*. Mahwah, NJ, Lawrence Erlbaum Associates.
- Hogan R, Hogan J (2001) Assessing leadership: A view from the dark side. *International Journal of Selection and Assessment*, 9(1-2):40-51.
- Hogan R, Kaiser RB (2005) What we know about leadership. *Rev Gen Psychol*, 9:169-180.
- Hurley S (2005) Social heuristics that make us smarter. *Philos Psychol*, 18:585-612.
- Jonason PK, Kavanagh P (2010) The dark side of love: Love styles and the Dark Triad. *Pers Individ Dif*, 49:606-610.
- Jonason PK, Krause L (2013) The emotional deficits associated with the Dark Triad traits: Cognitive empathy, affective empathy, and alexithymia. *Pers Individ Dif*, 55:532-537.
- Jonason PK, Li NP, Buss DM (2010) The costs and benefits of the Dark Triad: Implications for mate poaching and mate retention tactics. *Pers Individ Dif*, 48:373-378.
- Jonason PK, Li NP, Webster GD, Schmitt DP (2009) The dark triad: Facilitating a short - term mating strategy in men. *Eur J Pers*, 23:5-18.
- Jonason PK, Webster GD (2010) The dirty dozen: A concise measure of the Dark Triad. *Psychol Assess*. 2010;22:420-432.
- Jones DN (2013) What's mine is mine and what's yours is mine: The Dark Triad and gambling with your neighbor's money. *J Res Pers*, 47:563-571.
- Jones DN, Figueredo AJ (2013) The core of darkness: Uncovering the heart of the Dark Triad. *Eur J Pers*, 27:521-531.
- Jones DN, Paulhus DL (2010) Different provocations trigger aggression in narcissists and psychopaths. *Soc Psychol Personal Sci*, 1:12-18.

- Jones DN, Paulhus DL (2011) The role of impulsivity in the Dark Triad of personality. *Pers Individ Dif*, 51:679-682.
- Jones DN, Paulhus DL (2014) Introducing the Short Dark Triad (SD3) a brief measure of dark personality traits. *Assessment*, 21:28-41.
- Kanten P, Yeşiltaş M, Arslan, R (2015) The moderating role of psychological contract in the effect of dark side of personality on counterproductive work behaviors. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 29:365-391.
- Karpman B (1948) The myth of the psychopathic personality. *Am J Psychiatry*, 104:523-534.
- Kernberg OF (1975) A systems approach to priority setting of interventions in groups. *Int J Group Psychother*, 25:251-275.
- Kessler SR, Bandelli AC, Spector PE, Borman WC, Nelson CE, Penney LM (2010) ReExamining machiavelli: A three dimensional model of machiavellianism in the workplace. *J Appl Soc Psychol*, 40:1868-1896.
- Kets de Vries MF, Miller D (1986) Personality, culture, and organization. *Acad Manage Rev*, 11:266-279.
- Kohut H (1977) *The Restoration of the Self*. New York, International Universities Press.
- Lakey CE, Rose P, Campbell WK, Goodie AS (2008) Probing the link between narcissism and gambling: the mediating role of judgment and decision making biases. *J Behav Decis Mak*, 21:113-137.
- Lau KS, Marsee MA (2012) Exploring narcissism, psychopathy, and Machiavellianism in youth: Examination of associations with antisocial behavior and aggression. *J Child Fam Stud*, 22:355-367.
- Lee K, Ashton MC, Wiltshire J, Bourdage JS, Visser BA, Gallucci A (2013) Sex, power, and money: Prediction from the dark Triad and honesty–Humility. *Eur J Pers*, 27:169-184.
- Levenson MR (1992) Rethinking psychopathy. *Theory Psychol*, 2:51-71.
- Maccoby M (2000) Narcissistic leaders. *Harv Bus Rev*, 78:69-77.
- Malterer MB, Glass SJ, Newman JP (2008) Psychopathy and trait emotional intelligence. *Pers Individ Dif*, 44:735-745.
- McHoskey JW, Worzel W, Szyarto C (1998) Machiavellianism and psychopathy. *J Pers Soc Psychol*, 74:192-210.
- Miller CL, Fielden SJ, Tyndall MW, Zhang R, Gibson K, Shannon K (2011) Individual and structural vulnerability among female youth who exchange sex for survival. *J Adolesc Health*, 49:36-41.
- Molm LD (2010) The structure of reciprocity. *Soc Psychol Q*, 73:119-131.
- Nagler UK, Reiter KJ, Furtner MR, Rauthmann JF (2014) Is there a “dark intelligence”? Emotional intelligence is used by dark personalities to emotionally manipulate others. *Pers Individ Dif*, 65:47-52.
- Özsoy E, Ardiç K (2017) Examining the effects of the dark triad (narcissism, machiavellianism and psychopathy) on job satisfaction. *Yonetim ve Ekonomi*, 24:391-406.
- Özsoy E, Rauthmann JF, Jonason PK, Ardiç K (2017) Reliability and validity of the Turkish versions of dark triad dirty dozen (DTDD-T), short dark triad (SD3-T), and single item narcissism scale (SINS-T). *Pers Individ Dif*, 117:11-14.
- Patrick CJ, Lang AR (1999) Psychopathic traits and intoxicated states: Affective concomitants and conceptual links. In *Startle Modification: Implications for Neuroscience, Cognitive Science, and Clinical Science*, (Eds. ME Dawson, AM Schell, AH Bohmelt): 209-230. Cambridge, Cambridge University Press.
- Paulhus DL (1998) Interpersonal and intrapsychic adaptiveness of trait self-enhancement: A mixed blessing?. *J Pers Soc Psychol*, 74:1197-1208.
- Paulhus DL, Williams K, Harms P (2001) Shedding light on the dark triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. In: *Annual meeting of the Society for Personality and Social Psychology*. San Antonio, TX.
- Paulhus DL, Williams KM (2002) The dark triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *J Res Pers*, 36:556-563.
- Raskin R, Terry H (1988) A principal-components analysis of the Narcissistic Personality Inventory and further evidence of its construct validity. *J Pers Soc Psychol*, 54:890-902.
- Rauthmann JF (2012) The Dark Triad and interpersonal perception: Similarities and differences in the social consequences of narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Soc Psychol Personal Sci*, 3:487-496.
- Ross SR, Lutz CJ, Bailey SE (2004) Psychopathy and the five factor model in a noninstitutionalized sample: A domain and facet level analysis. *J Psychopathol Behav Assess*, 26:213-223.
- Satıcı SA, Kayış AR, Yılmaz MF, Eraslan-Çapan B (2019) Üniversite öğrencilerinde karanlık üçlü kişilik özellikleri ile dürtüsellik ve heyecan arama davranışları arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 9(54): 857-881.

- Tepper BJ (2007) Abusive supervision in work organizations: Review, synthesis, and research agenda. *J Manage*, 33:261-289.
- Trivers RL, Campbell B (1972) *Sexual Selection and the Descent of Man*. Chicago, Aldine Publishing Company.
- Vazire S, Funder DC (2006) Impulsivity and the self-defeating behavior of narcissists. *Pers Soc Psychol Rev*, 10:154-165.
- Vernon PA, Martin RA, Schermer JA, Mackie A (2008b) A behavioral genetic investigation of humor styles and their correlations with the Big-5 personality dimensions. *Pers Individ Dif*, 44:1116-1125.
- Vernon PA, Villani VC, Vickers LC, Harris JA (2008a) A behavioral genetic investigation of the Dark Triad and the Big 5. *Pers Individ Dif*, 44:445-452.
- Visser BA, Bay D, Cook GL, Myburgh J (2010) Psychopathic and antisocial, but not emotionally intelligent. *Pers Individ Dif*, 48:644-648.
- Vohs KD, Baumeister RF, Ciarocco NJ (2005) Self-regulation and self-presentation: regulatory resource depletion impairs impression management and effortful self-presentation depletes regulatory resources. *J Pers Soc Psychol*, 88:632-657.
- Vonk J, Zeigler-Hill V, Mayhew P, Mercer S (2013) Mirror, mirror on the wall, which form of narcissist knows self and others best of all?. *Pers Individ Dif*, 54:396-401.
- Wai M, Tiliopoulos N (2012) The affective and cognitive empathic nature of the dark triad of personality. *Pers Individ Dif*, 52:794-799.
- Yang Y, Raine A (2008) Functional neuroanatomy of psychopathy. *Psychiatry*, 7:133-136.
- Yaşlıoğlu DT, Atılğan Ö (2018) Karanlık Üçlü Ölçeği: Türkçe'ye uyarlama, güvenilirlik ve geçerlilik çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5:725-739
- Zhang W, Zou H, Wang M, Finy MS (2015) The role of the Dark Triad traits and two constructs of emotional intelligence on loneliness in adolescents. *Pers Individ Dif*, 75:74-79.

Yazarların Katkıları: Yazar çalışmaya önemli bir bilimsel katkı sağladığını ve makalenin hazırlanmasında veya gözden geçirilmesinde yardımcı olduğunu kabul etmişlerdir.

Danışman Değerlendirmesi: Dış bağımsız

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Yazarın Notu: Bu çalışmanın özeti, Makedonya- Üsküp'te 27-30 Haziran 2019 tarihleri arasında düzenlenen 5. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi'nde Sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Authors Contributions: The author attest that she has made an important scientific contribution to the study and has assisted with the drafting or revising of the manuscript.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest: No conflict of interest was declared by the author.

Financial Disclosure: The author declared that this study has received no financial support.

Acknowledgement: The summary of this study was presented at the 5th International Congress of Social Sciences held in Skopje, Macedonia between 27-30 June 2019, as an oral presentation.